

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-000 577
Бања Лука, 13.7.2007. године

У ИМЕ НАРОДА!

Врховни суд Р. С., у вијећу састављеном од судија Петра Бајића., као предсједника вијећа, Виоланде Шубарић, Стевана Савића, Биљане Томић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М. А., сина А. из Д. Ц., заступаном по М. М., адвокату из Б. против тужене Општине Б., заступане по Правобранилаштву РС, сједиште замјеника у Б., ради накнаде штете, в.с. 29.656,00 КМ, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Б. број Гж-110/2003 од 20.02.2006. године, на сједници вијећа одржаној 13.7.2007. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. број П-467/2000 од 12.09.2002. године тужена је обавезана да тужитељу надокнади штету у износу од 20.816,06 КМ са законском затезном каматом почев од 10.06.2002. године до исплате и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.990,00 КМ. Тужитељ је одбијен са дијелом тужбеног захтјева за исплату износа преко 20.816,06 КМ до 29.656,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. број Гж-110/2003 од 20.02.2006. године жалба тужене је дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена у досуђујућем дијелу тако што је тужена обавезана да тужитељу надокнади штету у износу од 19.238,40 КМ, са законском затезном каматом почев од 10.06.2002. године па до исплате и трошкове поступка у износу од 1.990,00 КМ.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се уважавањем ревизије пеиначи побијана одлука тако да се тужбени захтјев тужитеља у цјелини одбије.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се ревизија као неоснована одбије.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужитеља за накнаду штете у износу од 29.656,00 КМ због изгубљеног прихода који је последица немогућности обраде земљишта додијеленог тужитељу у поступку комасације.

Из чињеничног утврђења у поступку произлази: да је општинска Комисија за комасацију Општине Б. у јануару 1984. године додијелила тужитељу, као учеснику комасације, земљиште у табли број 41 к.о. Д. Ц. у површини од 32134 м²; да је у априлу 1986. године Комисија извршила преколчавање дијела земљишта из табле бр. 41 у таблу број 128 к.о. Д. Ц. гдје је тужитељу додијелила земљиште у површини 15434 м²; да је у јануару 1984. године у истом поступку тужитељу додијелено земљиште у табли број 132 к.о. Д. Ц. у површини 35658 м²; да тужитељ у периоду од 1984. до 1988. године није могао користити у пољопривредне сврхе дио додијеленог земљишта из комасационе масе из разлога што то земљиште тужена није привела култури опранице јер није уклонила дрвеће и пањеве, те није нивелисала земљиште ради обраде као ораница, из табле број 41 у површини од 15000 м², из табле број 128 у површини од 10600 м² и из табле број 132 у површини од 1920 м²; да је кривицом тужене тужитељ претрпио штету због изгубљеног чистог прихода који би остварио да је на назначеним површинама сијао кукуруз, пшеницу и паприку, у висини од 20.816,06 КМ, од чега на земљишту које се налази у таблама број 41 и 128 к.о. Доње Црњелово у висини од 19.238,40 КМ.

Код оваквог стања ствари, налазећи да је тужена одговорна што њен орган у поступку комасације није, прије предаје земљишта тужитељу као учеснику комасације, земљиште привео сврси ради пољопривредне производње уклањањем пањева, багрема и механизације Комисије тужене, првостепени суд је обавезао тужену да тужитељу надокнади штету насталу губитком чистог прихода са табле број 41 у површини од 15000 м², са табле 128 у површини од 10600 м² и табле 132 у површини од 1920 м², у висини од 20.816,06 КМ. Своју одлуку темељио је на обавези тужене из одредбе члана 74 став 1. Закона о комасацији ("Сл. лист СР БиХ", број 24/85), те одговорност тужене на одредби члана 172. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник РС", број 17/93, 3/96 и 39/03 - у даљем тексту: ЗОО) и предметну штету досудио сагласно одредби члана 189. истог Закона.

Другостепени суд је дјелимично уважио жалбу тужене и преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтјев тужитеља у дијелу којим му је досуђена накнада штете за изгубљени приход у висини од 1.577,60 КМ због некориштења земљишта у табли број 132. к.о. Д. Ц. у површини од 1920 м². За досуђену накнаду штете због губитка прихода у висини од 19.238,40 КМ са земљишта из табле број 41 и 128 к.о. Д. Ц., у површинама које је утврдио првостепени суд, жалбу тужене је као неосновану одбио, прихватајући да је тужена одговорна за насталу штету.

У ревизијском поступку спорно је да ли је тужена одговорна за накнаду предметне штете тужитељу с обзиром на чињеницу да тужитељ није успио у управном поступку, у којем је оспоравао законитост додјеле земљишта у

поступку комасације, те оспоравао квалитет додијељеног земљишта. Тужена своју одговорност за предметну штету оспорава и уз тврдњу да су обраду спорног земљишта тужитељу онемогућавале друге физичке особе, те да дио спорног земљишта није могао обрађивати због таложења воде.

Побијана одлука је правилна и законита.

Према одредбама чланова 74. и 82. Закона о комасацији Комисија за комасацију дужна је увести у посјед учесника комасације и о предаји у посјед земљишта саставити записник.

Из утврђеног чињеничног стања у овој парници произлази да је у поступку комасације, коју је проводио орган тужене Комисија за комасацију општине Б. током 1984. године тужитељ, као учесник комасације, унио у комасациону масу своје пољопривредно земљиште одређене површине и квалитета и да је на име тога из комасационе масе добио одговарајуће земљиште у таблама број 41 и 132, а након преколчавања 1986. године и у табли број 128 све к.о. Д. Ц. у тачно одређеним површинама. Због растиња багрема, неискрчених пањева величине 70-80 цм и остављене механизације Комисије за комасацију тужене, тужитељ није могао обрађивати дио земљишта у табли број 41 у површини од 15000 м² током 1984 и 1985. године, те дио земљишта у табли број 128 у површини од 10600 м² током 1986. и 1987. године. Тужитељ је, као пољопривредни произвођач који се бави производњом пшенице, кукуруза и паприке, на наведеном земљишту у том периоду према налазу вјештака пољопривредне струке претрпио штету у висни од 19.238,40 КМ, колико би износио чист приход са тога земљишта у том периоду.

Наведена чињенична утврђења не могу бити предмет побијања у ревизијском поступку сагласно одредби члана 385. став 3. Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91 и „Службени гласник Републике Српске, број 17/93 до 32/94-у даљем тексту: ЗПП) који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде, те се примјењује у смислу одредбе члана 456. став 1. сада важећег Закона о парничном поступку, („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, до 74/05).

Код таквог стања ствари, супротно тврдњи ревидента, тужена је одговорна за накнаду претрпљене штете тужитељу сагласно одредби члана 210 Устава СР БиХ (сада према одредби члана 17. став 1. Устава РС) којом је прописано да свако има право на накнаду штете коју му, у вези са обављањем службе или друге дјелатности државног орагана, односно организације која врши послове од јавног интереса, причини својим незаконитим или неправилним радом лице или орган који врши ту службу или дјелатност. Штету је према тој уставној одредби дужна да надокнади друштвено-политичка заједница, односно организација у којој се врши дјелатност или служба.

По овој одредби, да би оштећени могао основано тражити накнаду штете потребне су двије претпоставке и то: да се радило о обављању службе или друге дјелатности државног органа односно организације која врши јавна овлаштења и, да је штета посљедица незаконитог или неправилног рада лица или органа који обавља ту службу или дјелатност.

Из ових одредби произлази да друштвено-политичка заједница (овдје општина) одговора по критерију претпостављене кривице, с тим да је на одговорном лицу дужност да докаже да је штета настала без кривице њених радника или органа (став 1. члана 154. ЗОО) или да постоје услови за ослобађање од одговорности (члан 177. ЗОО).

У конкретном случају, пропустом органа тужене Комисије за комасацију, тужитељу су у поступку комасације предате у посјед напријед наведене спорне површине у таблама број 41 и 128 к.о. Д. Ц., иако исте нису биле погодне за пољопривредну производњу јер су биле обрасле раслињем багрема и неискрчених пањева, а дјелимично заузеле механизацијом Комисије за комасацију. Неспорно је да је тужитељ као пољопривредни произвођач у комасациону масу прије додјеле наведеног земљишта предао своје пољопривредно земљиште одговарајуће површине и квалитета. У овом поступку је утврђено да је због немогућности да обради површину од 15000 м² у табли број 41 током 1984. и 1985. године, те површину од 10600 м² у табли бр. 128. током 1986. и 1987. године, из напријед наведених разлога, претрпио штету у висини од 19.238,40 КМ колико би износио чист приход са тог земљишта.

Према одредби члана 155. ЗОО штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Одредбом члана 154. став 1. истог Закона прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је надокнадити, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према одредбама чланова 189. и 190. наведеног Закона штетник има право на потпуну накнаду обичне штете и измакле користи, у висини која се одређује према цијенама у вријеме доношења судске одлуке.

Због свега наведеног неосновано тужена оспорава своју одговорност за накнаду штете коју је тужитељ претрпио у периоду од 1984. до 1988. године због губитка чистог прихода са спорног земљишта из табли број 41 и 128 к.о. Д. Ц.. Одговорност за предметну штету не доводи се у сумњу тврђом ревидента да тужитељ није успио у управном поступку у којем је оспоравао законитост одлуке о додјели предметног земљишта из комасационе масе. Ово из разлога што се у управном спору одлучивало о законитости одлуке управног органа о додјели земљишта тужитељу из комасационе масе сразмјерно квалитету и вриједности његовог земљишта које је он унио у комасациону масу. За законитост одлуке о додјели земљишта из комасационе масе није била битна чињеница да ли је тужитељ уведен у посјед додјељеног земљишта и да ли је Комисија тужене учинила пропусте приликом увођења тужитеља у посјед тога земљишта.

Стога чињеница, да је правоснажном судском одлуком утврђено да је законита одлука управног органа о додјели спорног земљишта из комасационе масе тужитељу, није од утицаја на оцјењивање одговорности тужене за пропусте њеног органа у поступку те додјеле, који су за последицу имали штету коју је претрпио тужитељ, а што је несумњиво утврђено у овом парничном поступку.

Чињеница да је тужитељ у управном поступку, у којем му је из комасационе масе додијељено спорно земљиште, приговарао квалитету додијељеног земљишта, такође није од утицаја на пресуђење у овој правној ствари. Ово из разлога што је висину штете вјештак пољопривредне струке процијенио на земљишту које је фактички додијељено тужитељу и према томе одредио висину изгубљених чистих прихода са тога земљишта.

Током поступка утврђено је да је тужитељ претрпио штету на таблама број 41 и 128 к.о. Д. Ц. у висини од 19.238,40 КМ, због пропуста органа тужене Комисије за комасацију Општине Б., па не стоји тврдња ревидента да су ту штету проузроковале друге физичке особе које му нису дозвољавале улазак на то земљиште.

Утврђено је да тужитељ није могао обрађивати површину од 1920 м² само у табли број 132 к.о. Д. Ц. из разлога што се на тој површини задржавала вода, па је другостепени суд из тог разлога побијаном одлуком одбио тужбени захтјев тужитеља за накнаду штете у висини од 1.577,60 КМ која је настала за тужитеља због необрађивања наведеног земљишта. Стога не стоји тврдња ревидента да тужена није одговорна за досуђену штету тужитељу због чињенице да тужитељ није могао обрађивати земљиште ради таложења воде, јер је утврђено да се овај разлог односио само на дио земљишта у табли број 132, за који је тужитељ правоснажно одбијен са тужбеним захтјевом.

Због свега наведеног ревизију тужене је ваљало као неосновану одбити и одлучити као у изреци темељем одредбе члана 393. ЗПП-а.

Предсједник вијећа
Петар Бајић